

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. kovo 14 d. Nr. 21RE4-17 (AG4-9/19-2023)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Beatos Labutytės, Astos Povilonienės (pranešėja) ir Vestos Šliogerytės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

viešame Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo O. K. (O. K.), atstovaujamo advokato padėjėjos A. L., skundą atsakovei Ignalinos rajono savivaldybės administracijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas skundu Komisijos prašo: 1) panaikinti Ignalinos rajono savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) administracijos (toliau – ir Administracija) 2023-01-12 sprendimą Nr. V12-8 „Dėl registracijos datos pakeitimo ir negautų socialinių garantijų kompensavimo“, (toliau – ir 2023-01-12 Sprendimas), pakeičiant pareiškėjo leidimo laikinai gyventi Lietuvoje datą nuo 2022-03-27; 2) įpareigoti Administraciją skirti pareiškėjui vienkartinę išmoką.

Paaiškino, kad Komisijai 2022-10-07 buvo pateiktas pareiškėjo skundas dėl Administracijos 2022-09-12 sprendimo Nr.V3-419/K; 2022-12-23 Komisija šį pareiškėjo skundą išnagrinėjo ir priėmė sprendimą Nr. 21R4-125 (AG4-92/19-2022); Komisijos sprendimas nebuvo apskūstas. 2023-01-12 pareiškėjas elektroniniu paštu gavo Savivaldybės 2023-01-12 Sprendimą, su kuriuo jis susipažino ir nesutinka, todėl jį skundžia visa apimtimi.

Pareiškėjas skunde teigia, jog jis siekia, kad nuo registracijos Migracijos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) kortelėje Nr., ESI kodas: 220327-01021, ILTU kodas: 9003132415 (toliau – Kortelė) nurodytos 2022-03-27 datos būtų pakeista registracijos data ir išmokėta pašalpa, todėl nesutinka su 2023-01-12 Sprendimu, t. y. atsakymu į jo atsakovei pateiktą prašymą, kuriuo prašė registracijos Lietuvoje datos pakeitimo ir negautų socialinių garantijų išmokėjimo, nes užsieniečiai, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, t. y. turintys leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje laikinosios apsaugos pagrindu, laikytini Lietuvos Respublikoje gyvenančiais asmenimis, tuo atveju, kai dėl paramos / išmokų skyrimo kreipiasi užsieniečiai, kurių Gyventojų registro duomenimis, deklaruota gyvenamoji vieta nurodyta (duomenys neskelbtini), parama / išmokos skiriamos pagal faktinę gyvenamąją vietą Lietuvoje, nurodytą prašyme. Pareiškėjas skunde teigia, jog jis su šeima ne kartą kreipėsi į Savivaldybę, prašydami skirti vienkartinę išmoką, bet nei jam, nei jo šeimai iki 2022 m. birželio mėn. nebuvo mokamos jokios išmokos.

Pareiškėjo manymu, galimai buvo neteisingai įvesti jo ir jo šeimos duomenys, nes pareiškėjas su šeima atvyko į Lietuvą 2022-03-27 ir pateikė prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi

Lietuvoje; jiems buvo skiriami humanitariniai daviniai; jis daug kartų kreipėsi į Savivaldybę, prašė pakeisti datą, kad gautų išmokas, bet data nebuvo pakeista. Pareiškėjui nėra aišku, kodėl jo gyvenamoji vieta deklaruota (duomenys neskelbtini); jo manymu, galimai darbuotojai supainiojo datas, registracijos vietas ir pan., bet klaidos piktybiškai neištaiso, dėl ko jis su šeima patyrė nuostolių, kuriuos prašo atlyginti.

Taip pat pareiškėjas skunde pabrėžia, kad Komisijai teikiama Kortelė yra oficialus dokumentas, kuris liudija atvykimo datą ir kad pareiškėjas nuo šios datos yra registruotas Migracijos departamente, o po to ne kartą lankėsi Savivaldybėje. Savivaldybės administracija, esant išskirtinei situacijai, pametus pareiškėjo prašymą ar jo laiku neišsiuntus, neužregistravus, galėjo priimti sprendimą, individualų teisės aktą, remdamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, kuriuo galėjo skirti pašalpą jos teritorijoje gyvenančiam (duomenys neskelbtini) piliečiui, pabėgusiam nuo karo veikslių.

Pareiškėjas skunde taip pat nurodo, jog Savivaldybė turėjo visas galimybes suteikti jo šeimai bent jau vienkartinę pašalpą, tačiau tai nebuvo padaryta (b. l. 2-8).

Atsakovė Ignalinos rajono savivaldybės administracija atsiliepimu į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaikšino, kad Lietuvos Respublikoje socialinės išmokos skiriamos ir mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu (toliau – PSPNGĮ), kuris taikomas Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims, taip pat ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje arba laikinoji apsauga.

Pasak atsakovės, 2022-03-27 pareiškėjui ir jo sutuoktinei Migracijos departamente buvo išduotos registracijos kortelės, suteikta kolektyvinė laikinoji apsauga Lietuvoje ir tai nėra dokumentas, suteikiantis individualią laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje; 2022-05-10 Migracijos departamentas priėmė sprendimą dėl leidimo gyventi Lietuvoje, o 2022-06-07 buvo išduoti leidimai gyventi Lietuvos Respublikoje ir suteiktas individualus laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje statusas; vadovaujantis PSPNGĮ, socialinės išmokos pareiškėjui ir jo sutuoktinei paskirtos nuo 2022-06-07.

Atsakovė atsiliepime į pareiškėjo skundą nurodė, jog vienkartinės pašalpos užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veikslių (duomenys neskelbtini), kuriems suteiktas prieglobstis arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, skiriamos vadovaujantis Piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Ignalinos rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo, patvirtinto Savivaldybės tarybos 2020-10-29 sprendimu Nr. T-223 (Savivaldybės tarybos 2022-04-27 sprendimo Nr. T-83 redakcija) (toliau – Tvarkos aprašas), 33.5 pp. Šio aprašo redakcija įsigaliojo 2022-04-29, nuo teisės akto paskelbimo Teisės aktų registre. Vienkartinė parama, vadovaujantis Tvarkos aprašo 33.5 pp., negalėjo būti skirta, nes jau buvo praėję 30 dienų nuo registracijos Migracijos departamento elektroninių migracijos paslaugų sistemoje ir asmens kreipimosi. 2022-06-14 pareiškėjas pildė prašymą dėl socialinės paramos, tačiau Administracijos socialinių paslaugų specialistai, tikrindami gyvenamosios vietos registracijos Lietuvos Respublikoje duomenis, pastebėjo, kad minėtos dienos duomenimis, pareiškėjas registruotas (duomenys neskelbtini) savivaldybėje, nors faktiškai, kaip nurodė, gyvena (duomenys neskelbtini). PSPNGĮ numato, kad asmenys dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administraciją. Kadangi faktinė gyvenamoji vieta buvo (duomenys neskelbtini) gavus pareiškėjo ir jo sutuoktinės prašymus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymu (toliau – GVDĮ) ir Asmenų įtraukimo į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą tvarkos aprašo, patvirtinto valstybės įmonės Registrų centro direktoriaus 2018-01-12 įsakymu Nr. V-12 (toliau – Asmenų įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašas), pareiškėjo šeima buvo įtraukta į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Ignalinos rajono savivaldybėje ir buvo priimtas prašymas socialinei paramai gauti.

Atsakovės tvirtinimu, specialistai negali patys, be pareiškėjo prašymo, keisti asmens gyvenamosios vietos registracijos duomenų; specialistas, gavęs prašymą, tikslina tik gyvenamosios vietos duomenis, bet ne registracijos Lietuvos Respublikoje datą. Vadovaujantis minėtais Lietuvos

Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmenų gyvenamosios vietos deklaravimą Lietuvos Respublikoje ir socialinių išmokų skyrimą, prašymas dėl registracijos datos pakeitimo ir negautų socialinių garantijų kompensavimo negali būti patenkintas (b. l. 41-44).

Trečiasis suinteresuotas asmuo Migracijos departamentas atsiliepimu į skundą prašo sprendimą dėl skundo priimti Komisijos nuožiūra.

Paaikšino, kad Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Užsieniečių įstatymas) 92 str. 1 d. buvo nustatyta, kad jeigu Europos Sąjungos Taryba priima sprendimą, kad yra užsieniečių antplūdis į Europos Sąjungą arba kyla tokio antplūdžio pavojus, vidaus reikalų ministro teikimu sprendimą dėl laikinosios apsaugos suteikimo užsieniečiams priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė). To paties straipsnio 2 dalyje buvo nustatyta, kad jeigu Vyriausybė priima sprendimą dėl laikinosios apsaugos suteikimo, užsieniečiai į Lietuvos Respublikos teritoriją įleidžiami ir apgyvendinami Vyriausybės nustatytoje vietoje neapribojant jų judėjimo laisvės.

2022-03-16 Vyriausybė, vadovaudamasi Užsieniečių įstatymo 92 str. 1 ir 2 d., 94 str. 5 d. 4 p. ir atsižvelgdama į 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 str. nustatoma, kad iš (duomenys neskelbtini) yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradeda taikyti laikinoji apsauga, priėmė nutarimą Nr. 224 „Dėl laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje užsieniečiams suteikimo“, kuriuo nutarė suteikti laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje nuo 2022-03-04 iki 2023-03-04 asmenims 2022-02-24 m. ar vėliau pasitraukusiems (perkeltiems) iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinės agresijos, kurie yra: (duomenys neskelbtini) piliečiai, kurių gyvenamoji vieta iki 2022-02-24 buvo (duomenys neskelbtini) (1.1.1 pp.), arba asmenys be pilietybės ir trečiųjų šalių piliečiai, kurie nėra (duomenys neskelbtini) piliečiai ir kurie iki 2022-02-24 (duomenys neskelbtini) naudojami tarptautine apsauga arba lygiaverte nacionaline apsauga (1.1.2 pp.), arba šio nutarimo 1.1.1 ir 1.1.2 pp. nurodytų asmenų šeimos nariai, kaip jie apibrėžti Sprendimo (ES) 2022/382 2 str. 4 d. (1.1.3 pp.), arba asmenys be pilietybės arba trečiųjų šalių piliečiai, kurie nėra (duomenys neskelbtini) piliečiai ir kurie iki 2022-02-24 teisėtai nuolat gyveno (duomenys neskelbtini) turėdami galiojantį leidimą nuolat gyventi (duomenys neskelbtini), ir jų negalima saugiai ir ilgam laikui grąžinti į kilmės šalį ar kitą valstybę, kuri juos priima (1.1.4 pp.); ne anksčiau kaip 2022-01-24 laikinai išvykusiems iš (duomenys neskelbtini) ir teisėtai buvusiems E. Sąjungos teritorijoje ar kitoje trečiojoje šalyje, kai jie atitinka šio nutarimo 1.1.1–1.1.4 pp. nurodytas sąlygas ir į Lietuvos Respubliką atvyko iki 2022-05-01. Vėliau, atsižvelgiant į besikeičiančią situaciją, minėtas nutarimas buvo kelis kartus keičiamas.

Pagal Užsieniečių įstatymo 92 str. 4 d., jeigu užsienietis turi teisę gauti laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje, tačiau yra rimtas pagrindas manyti, kad gali būti priežasčių, dėl kurių laikinoji apsauga nesuteikiama, Migracijos departamentas atlieka tyrimą, susijusį su šių priežasčių nustatymu. Nustatęs, kad yra Užsieniečių įstatymo 93 str. 1 d. nustatytų pagrindų, Migracijos departamentas priima sprendimą nesuteikti užsieniečiui laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje (Užsieniečių įstatymo 93 str. 2 d.). Pagal Užsieniečių įstatymo 95 str. 1 d., užsieniečiams, gavusiems laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje, Migracijos departamentas išduoda leidimus laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – ir leidimas laikinai gyventi), kurie galioja laikinosios apsaugos suteikimo laikotarpiu. Užsieniečių įstatymo 40 str. 1 d. 10 p. nustatyta, kad leidimas laikinai gyventi gali būti išduodamas užsieniečiui, jeigu jam šio Užsieniečių įstatymo nustatyta tvarka suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje. Pagal Užsieniečių įstatymo 28 str. 5 d. tvarką, reglamentuojančią prašymų išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi pateikimą ir leidimų laikinai gyventi užsieniečiams išdavimą, keitimą, panaikinimą, vertinimą, ar užsienietis atitinka leidimo laikinai gyventi išdavimo ar keitimo sąlygas, ar nėra atsisakymo išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi ir leidimo laikinai gyventi panaikinimo pagrindų, taip pat vertinimą, ar santuoka, registruota partnerystė, įvaikinimas ar įmonė yra fiktyvūs, nustato vidaus reikalų ministras.

Pagal Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005-10-12 įsakymu Nr. 1V-329 „Dėl Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Leidimų laikinai gyventi aprašas), 8 p., užsienietis ar Aprašo 18–22 p.

nurodytas asmuo prašymą išduoti ar pakeisti leidimą užpildo per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – MIGRIS), pateikdamas Leidimų laikinai gyventi aprašo 1 ar 2 priede nurodytus duomenis. Pagal Leidimų laikinai gyventi aprašo 10 p., užsienietis asmeniškai ar šio aprašo 20–22 p. nurodytas asmuo, užpildęs prašymą išduoti ar pakeisti leidimą per MIGRIS, per 4 mėnesius nuo šio prašymo per MIGRIS užpildymo dienos turi atvykti į Užsieniečių įstatymo 28 str. nustatytą instituciją (nagrinėjamu atveju – Migracijos departamentą) ir pateikti prie prašymo pridedamų dokumentų originalus ir biometrinius duomenis. Pagal aktualiu laikotarpiu galiojusio Užsieniečių įstatymo 33 str. 1 d. 1 p. užsieniečio prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi turėjo būti išnagrinėtas ir leidimas gyventi išduotas arba atsisakyta jį išduoti ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo prašymo pateikimo atitinkamoje institucijoje dienos.

Atsižvelgiant į vis didėjančią iš (duomenys neskelbtini) atvykstančių užsieniečių skaičių, visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje buvo atidaryti keli užsieniečių registracijos centrai, kuriuose dirbo Migracijos departamento specialistai, Raudonojo kryžiaus koordinuojamos nevyriausybinės organizacijos – Caritas, Maltiečiai, Maisto bankas, Gelbėkit vaikus ir kitos – bei „Stiprūs kartu“ savanoriai, padedantys apgyvendinimo ar pavežėjimo klausimais.

2022-03-27 pareiškėjas atvyko į Vilniuje įsteigtą registracijos centrą, kur tą pačią dieną MIGRIS buvo užregistruotas pareiškėjo prašymas dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo, pareiškėjui išduota jo registraciją patvirtinanti kortelė. Atsižvelgiant į tai, kad prašyme dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo privaloma nurodyti gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje adresą, tačiau ne visi užsieniečiai atvykimo į Migracijos departamentą registracijai metu žinojo, kokių adresu jie gyvens, praktikoje registruojant užsieniečius MIGRIS kaip faktinę gyvenamoji vieta buvo nurodomas Migracijos departamento skyriaus, kuriame registruojamas prašymas, adresas. Registracijos metu užsieniečių taip pat buvo prašoma informuoti Migracijos departamentą apie pasikeitusią gyvenamąją vietą. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas registracijos metu nenurodė jokio faktinio gyvenamosios vietos adreso Lietuvoje, todėl, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo prašymo registravimas vyko Vilniaus registracijos centre, MIGRIS kaip faktinės gyvenamosios vietos adresas buvo nurodytas Migracijos departamento centrinės būstinės adresas – L. Sapiegos g. 1, Vilnius.

Migracijos departamentas, išnagrinėjęs pareiškėjo prašymą, 2022-05-10 priėmė sprendimą išduoti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi pagal Užsieniečių įstatymo 40 str. 1 d. 10 p., galiojantį iki 2023-03-04. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas nei registracijos metu, nei vėliau nebuvo pateikęs Migracijos departamentui informacijos apie savo faktinę gyvenamąją vietą, Migracijos departamentas 2022-05-10 išsiuntė per MIGRIS pareiškėjui prašymą pateikti informaciją apie savo faktinę gyvenamąją vietą Lietuvoje, kad pagamintas leidimas laikinai gyventi būtų išsiųstas į atitinkamą Migracijos departamento skyrių. Pranešimas iš MIGRIS buvo išsiųstas pareiškėjo nurodytu elektroninio pašto adresu, tačiau pareiškėjas į prašymą neatsiliepė. Nesulaukęs iš pareiškėjo informacijos apie faktinę gyvenamąją vietą, Migracijos departamentas užsakė leidimo laikinai gyventi gamybą, nustatęs, kad leidimas laikinai gyventi bus įteiktas Migracijos departamento Vilniaus skyriuje (atsižvelgiant į tai, kad prašymas dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo buvo pateiktas (duomenys neskelbtini) pagamintas 2022-06-07, leidimas laikinai gyventi pareiškėjui įteiktas 2022-06-13).

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022-02-28 įsakymo Nr. 1V-145 (duomenys neskelbtini) 7 p. buvo nustatyta, kad užsieniečiai, dėl kurių priimtas sprendimas išduoti leidimą laikinai gyventi Užsieniečių įstatymo 40 str. 1 d. 10 p. nurodytu pagrindu, ir kurie dėl objektyvių priežasčių nėra deklaravę gyvenamosios vietos ar nėra įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pagal prašymą deklaravimo įstaigai, Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 6 str. 1 d. 6 p. pagrindu, valstybės įmonei Registrų centrui sudarius technines galimybes, automatiškai įtraukiami į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą laikotarpiui iki 2023-03-04 pagal Migracijos departamento sudarytą užsieniečių, dėl kurių priimti sprendimai išduoti leidimą laikinai gyventi Užsieniečių įstatymo 40 str. 1 d. 10 p. nurodytu pagrindu, sąrašą (-us), kuriame (-iuose) nurodoma asmens kodas, pilietybė ir savivaldybė, kurios teritorijoje asmuo gyvena. Migracijos departamento elektroninėmis ryšių priemonėmis pateikti duomenys automatiškai įrašomi į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą. Vadovaujantis šiuo teisės aktu ir

atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas prašymą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo pateikė Vilniuje, o jokių duomenų apie savo faktinę gyvenamąją vietą Migracijos departamentui nepateikė, Migracijos departamentui elektroninėmis ryšio priemonėmis perdavus duomenis į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą buvo automatiškai įrašyti duomenys, kad pareiškėjas įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Vilniaus miesto savivaldybėje.

Trečiojo suinteresuoto asmens teigimu, Migracijos departamentas sprendimą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo pareiškėjui turėjo priimti ir leidimą laikinai gyventi išduoti per 4 mėnesius nuo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi pateikimo Migracijos departamente dienos, t. y. iki 2022-07-27. Visgi, aukščiau nurodytos aplinkybės patvirtina, kad Migracijos departamentas sprendimą priėmė ir leidimą laikinai gyventi pareiškėjui išdavė per žymiai trumpesnę laiką. Taigi, skunde nurodyti deklaratyvūs Ignalinos rajono savivaldybės teiginiai, kad „dėl visko kaltas Migracijos departamentas, kuris neva ne laiku, pavėluotai suteikė statusą“ ir „taip ilgai priiminėjo sprendimus“ ne tik neatitinka leidimų laikinai gyventi išdavimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, bet ir faktinių pareiškėjo aplinkybių. Pažymėjo, kad teisės aktai nesuteikia Migracijos departamentui įgaliojimų spręsti dėl socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo užsieniečiams, tokį sprendimą turi priimti būtent savivaldybių institucijos, vadovaudamosi teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgdamos į kiekvieno užsieniečio individualias aplinkybes. Migracijos departamentas sprendimą dėl leidimo laikinai gyventi pareiškėjui išdavimo priėmė nepažeisdamas Užsieniečių įstatyme nustatyto termino, pareiškėjas Migracijos departamentui taip pat nebuvo pateikęs informacijos apie savo faktinės gyvenamosios vietos adresą, todėl jokie Migracijos departamento veiksmai ar neveikimas negali būti laikomi priežastimi, dėl kurios pareiškėjui nebuvo suteikta socialinė parama (b. l. 69-74).

Skundas atmestinas.

Byloje ginčas kilo dėl Ignalinos rajono savivaldybės administracijos 2023-01-12 sprendimo Nr. V12-8 „Dėl registracijos datos pakeitimo ir negautų socialinių garantijų kompensavimo“ teisėtumo ir įpareigojimo skirti pareiškėjui vienkartinę išmoką (b. l. 27-29).

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad pareiškėjo ginčijamas atsakovės 2023-01-12 Sprendimas buvo priimtas po to, kai Komisija, išnagrinėjusi administracinį ginčą pagal pareiškėjo patikslintą skundą atsakovei dėl Administracijos 2022-09-12 sprendimo Nr. V12-781 „Dėl registracijos datos pakeitimo ir negautų socialinių garantijų kompensavimo“ (toliau – 2022-09-12 Sprendimas) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (administracinė byla Nr. AG4-92/19-2022), 2022-12-23 priimtu sprendimu Nr. 21R4-125 (AG4-92/19-2022) (toliau – 2022-12-23 Sprendimas) nusprendė skundžiamą administracinį aktą panaikinti. Ginčo šalims šio Komisijos 2022-12-23 sprendimo neapskundus bei jam įsiteisėjus, nagrinėjamu atveju sprendžiant administracinį ginčą, kilusį tarp tų pačių ginčo šalių, esant iš esmės tapačiam skundo pagrindui, reikšmingomis laikytinos administracinėje byloje Nr. AG4-92/19-2022 nustatytos šios faktinės aplinkybės:

1. Pareiškėjas kreipėsi į Savivaldybę 2022-08-29 Prašymu, kuriame išsamiai nurodė faktines aplinkybes, susijusias su Administracijos darbuotojų galimai netinkamu tarnybinių pareigų atlikimu, sprendžiant klausimus dėl pareiškėjo registracijos datos pakeitimo ir galimai negautų socialinių išmokų kompensavimo bei suformulavo 4 reikalavimus, t. y. „1. Registracijos Data Ignalinoje 2022.27.03.2022 pagal MIGRIS registracijos dokumentą 27.03.2022 (ILTU: 90003132415; ESI: 27.03.2022) ir aplinkybės (priedas Nr. 2022). 2022). 1,2,3). 2. Vienkartinės pagalbos ir kitų socialinių išmokų mokėjimas pagal 2022.03.27. laikas ir dydis pagal Lietuvos įstatymus sprendimas T-223 29.10.2020, su pakeitimais. T-83 nuo 2022.04.27 vietos savivaldos. 3. Pripažinti nepagrįstos registracijos datą 2022.05.26 ir atlikti pensijos perskaičiavimą (SODRA) nuo 2022.03.27. 4. Pakomentuoti maisto produktų rinkinių formavimo ir išdavimo organizavimą ir pateikti važtaraščių kopijas“ (administracinė byla Nr. AG4-92/19-2022, b. l. 23-26, 64-67).

2. Atsakydamas į šį pareiškėjo 2022-08-29 Prašymą, Savivaldybės meras 2022-09-12 Sprendimu pareiškėją informavo, kad Administracija, atsižvelgdama į šį pareiškėjo prašymą, surinko

informaciją iš laiške minimų Savivaldybei pavaldžių įstaigų ir įvertino situaciją; Lietuvos Respublikoje socialinės išmokos skiriamos ir mokamos vadovaujantis PSPNGĮ, kuris taikomas Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims, taip pat ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje arba laikinoji apsauga ir kad 2022-03-27 pareiškėjui ir jo sutuoktinei Migracijos departamente buvo išduotos registracijos kortelės ir suteikta kolektyvinė laikinoji apsauga Lietuvoje; tai nėra dokumentas, suteikiantis individualią laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje; 2022-05-10 Migracijos departamentas priėmė sprendimą dėl leidimo gyventi Lietuvoje, o 2022-06-07 pareiškėjui buvo išduotas leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje ir suteiktas individualus laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje statusas, todėl vadovaujantis PSPNGĮ, socialinės išmokos pareiškėjui gali būti mokamos nuo 2022-06-07. Taip pat 2022-09-12 Sprendime nurodė, jog 2022-06-14 pareiškėjas pildė prašymą dėl socialinės paramos, tačiau Ignalinos rajono socialinių paslaugų specialistai, tikrindami jo gyvenamosios vietos registracijos Lietuvos Respublikoje duomenis, pastebėjo, kad minėtos dienos duomenimis pareiškėjas yra registruotas (duomenys neskelbtini) savivaldybėje, nors faktiškai gyvena (duomenys neskelbtini); PSPNGĮ numato, kad asmenys dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administraciją, kadangi faktiškai pareiškėjas gyvena (duomenys neskelbtini), gavus pareiškėjo ir jo sutuoktinės prašymus, pareiškėjo šeima buvo įtraukta į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Savivaldybėje ir buvo priimtas prašymas socialinei paramai gauti. Be to, 2022-09-12 Sprendime atkreipiamas dėmesys, kad pareiškėjo 2022-08-29 Prašyme minimi specialistai negali patys, be pareiškėjo prašymo keisti asmens gyvenamosios vietos registracijos duomenų. Tuo pačiu 2022-09-12 Sprendime paaiškinama, jog pagalbą maisto produktais Lietuvos Respublikoje organizuoja labdaros ir paramos fondas „Maisto bankas“, savivaldybės, kaip partnerės, padeda išdalyti maisto rinkinius ir tarpininkauja dalijant parduotuvių korteles, skirtas maisto produktams įsigyti; savivaldybės neatsako už maisto produktų rinkinių sudėtį, o pareiškėjo keliami klausimai dėl registracijos datos (2022-05-26) ir pensijos perskaičiavimo yra priskirtini kitų institucijų kompetencijai; Savivaldybė šių klausimų nesprensdžia; dėl dalykų, susijusių su gyvenamosios vietos registracija, patariama kreiptis į Migracijos departamentą adresu: L. Sapiegos g. 1. 10312 Vilnius, tel. 8 707 67000, el. p. info@migracija.gov.lt; senatvės pensijos klausimais pareiškėjas gali konsultuotis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos adresu: Konstitucijos pr. 12-101, 09308 Vilnius, tel. 1883, el. p. info@sodra.lt (administracinė byla Nr. AG4-92/19-2022, b. l. 9-11, 18-19, 59-60, 71-73).

Iš administracinėje byloje Nr. AG4-92/19-2022 priimto 2022-12-23 Sprendimo matoma, kad Komisija, įvertinusi 2022-09-12 Sprendimo turinį ir nurodytą teisinę reguliavimą bei aktualią administracinių teismų praktiką, padarė išvadą, kad skundžiamas 2022-09-12 Sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 str. 5 d. 5–7 p. reikalavimų, nes: 2022-09-12 Sprendime nenurodyta, ar pareiškėjo 2022-08-29 Prašymas yra tenkinamas ar atsisakoma jį tenkinti, aiškiai nurodant to priežastis, nes 2022-09-12 Sprendime iš esmės tik išdėstytos 2022-08-29 Prašymo nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės; nėra nurodytos jokios teisės normos, t. y. nenurodytas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis buvo išnagrinėtas pareiškėjo 2022-08-29 Prašymas ir atsisakyta tenkinti pareiškėjo 2022-08-29 Prašyme nurodytus reikalavimus, t. y. atsakovė neatliko tų veiksmų, kurie privalomi nagrinėjant pareiškėjo 2022-08-29 Prašymą, o būtent – pateikti motyvuotą ir aiškų atsakymą (sprendimą). Atsižvelgiant į tai, Komisija nusprendė pareiškėjo skundą tenkinti iš dalies, panaikinant atsakovės 2022-09-12 Sprendimą (administracinė byla Nr. AG4-92/19-2022, b. l. 125-132).

Pareiškėjo 2022-08-29 Prašymas buvo išnagrinėtas iš naujo ir pateiktas pareiškėjui atsakymas, išdėstytas atsakovo 2023-01-12 Sprendimu, kuriame nurodyta, jog Savivaldybė, atsižvelgdama į Komisijos 2022-12-23 Sprendimą, pakartotinai išnagrinėjusi pareiškėjo 2021-08-29 Prašymą, vadovaudamasi VAĮ (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2022-01-29 iki 2023-01-01) normomis, teikia informaciją apie pareiškėjo 2022-08-29 Prašyme suformuluotus prašymus. Lietuvos Respublikoje socialinės išmokos skiriamos ir mokamos vadovaujantis PSPNGĮ, šis įstatymas taikomas Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims, taip pat ir užsieniečiams, kuriems suteiktas

prieglobstis Lietuvos Respublikoje arba laikinoji apsauga. 2022-03-27 pareiškėjui ir jo sutuoktinei Migracijos departamente buvo išduotos registracijos kortelės ir suteikta kolektyvinė laikinoji apsauga Lietuvoje; tai nėra dokumentas, suteikiantis individualią laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje; 2022-05-10 Migracijos departamentas priėmė sprendimą dėl leidimo gyventi Lietuvoje, o 2022-06-07 pareiškėjui buvo išduotas leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje ir suteiktas individualus laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje statusas; vadovaujantis PSPNGĮ, socialinės išmokos pareiškėjui paskirtos nuo 2022-06-07. Vienkartinės pašalpos užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veiksmų (duomenys neskelbtini), kuriems suteiktas prieglobstis arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, skiriamos vadovaujantis Tvarkos aprašo 33.5 pp., kuriame numatyta, kad vienkartinė pašalpa skiriama vieną kartą užtikrinti minimalių poreikių patenkinimą užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veiksmų (duomenys neskelbtini), užsiregistravusiems Migracijos departamento MIGRIS elektroninių migracijos paslaugų sistemoje, – po 1 VRP dydį kiekvienam asmeniui, kai asmuo kreipiasi ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo užsiregistravimo MIGRIS, ir išmokama pašte arba į asmens nurodytą sąskaitą banke; šiuo atveju buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktai nesurašomi ir prašymai vienkartinę pašalpą skirti Globos ir rūpybos komisijai svarstyti neteikiami; Tvarkos aprašo redakcija įsigaliojo 2022-04-29, t. y. nuo teisės akto paskelbimo Teisės aktų registre. Vienkartinė parama vadovaujantis minėtu teisės aktu negalėjo būti skirta, nes jau buvo praėję 30 dienų nuo registracijos Migracijos departamento MIGRIS elektroninių migracijos paslaugų sistemoje ir asmens kreipimosi. 2022-06-14 pareiškėjas pildė prašymą dėl socialinės paramos, tačiau Ignalinos rajono socialinių paslaugų specialistai, tikrindami jo gyvenamosios vietos registracijos Lietuvos Respublikoje duomenis, pastebėjo, kad, minėtos dienos duomenimis, pareiškėjas yra registruotas (duomenys neskelbtini) savivaldybėje, nors faktiškai gyvena (duomenys neskelbtini). PSPNGĮ numato, kad asmenys dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administraciją, kadangi faktiškai pareiškėjas gyvena (duomenys neskelbtini) mieste, jam buvo pasiūlyta užpildyti prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Ignalinos rajono savivaldybėje; 2022-06-14 gavus pareiškėjo ir jo sutuoktinės prašymus, vadovaujantis GVDĮ ir Asmenų įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašu, pareiškėjo šeima buvo įtraukta į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Savivaldybėje ir buvo priimtas prašymas socialinei paramai gauti. Taip pat šiame 2023-01-12 Sprendime nurodyta, jog atkreiptinas dėmesys, kad specialistai negali patys, be pareiškėjo prašymo, keisti asmens gyvenamosios vietos registracijos duomenų; specialistas, gavęs prašymą, tikslina tik gyvenamosios vietos duomenis, bet ne registracijos Lietuvos Respublikoje datą, todėl atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir vadovaujantis minėtais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmenų gyvenamosios vietos deklaravimą Lietuvos Respublikoje ir socialinių išmokų skyrimą, informuojama, kad pareiškėjo prašymas dėl registracijos datos pakeitimo ir negautų socialinių garantijų kompensavimo negali būti patenkintas bei nurodoma šio dokumento apskundimo tvarka (b. l. 27-29).

Pareiškėjas, nesutikdamas su 2023-01-12 Sprendimu, Komisijai paduotu skundu prašo šį 2023-01-12 Sprendimą panaikinti, pakeičiant pareiškėjo leidimo laikinai gyventi Lietuvoje datą nuo 2022-03-27 ir įpareigoti atsakovę skirti ir išmokėti pareiškėjui vienkartinę išmoką (b. l. 2-8).

Dėl sprendimo panaikinimo

Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (*Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada*). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (žr., pvz. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012*).

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų sprendimas yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos VAI (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2022-01-29) normos.

Nagrinėjant šį ginčą, svarbu nustatyti, ar atsakovė tinkamai pagal VAĮ nuostatų reikalavimus išnagrinėjo pareiškėjo 2022-08-29 Prašymą bei informavo pareiškėją apie šio 2022-08-29 Prašymo nagrinėjimo rezultatus.

Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 str. 10 d.). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (VAĮ 2 str. 12 d.). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) patvirtintas taisykles (VAĮ 11 str. 1 d.). Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (akto redakcija, galiojanti nuo 2022-09-03), (toliau – Taisyklės) 1 p. įtvirtinta, jog jos reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų, o 35 p. numatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 p., į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 1) į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 str. 1 d. nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 2) į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 3) į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 str. nustatyta tvarka; 4) į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 pp., atsakoma laisva forma. Tai reiškia, kad prašymo nagrinėjimo ribas nustato pats pareiškėjas savo prašymo turiniu, kurio institucija, nagrinėjanti prašymą, privalo laikytis ir pateikti atsakymą į prašymą ne siauresnės apimties nei pateikto prašymo turinys. Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis VAĮ 14 str., nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (Taisyklių 47 p.).

Pažymėtina, jog individualiems administraciniams aktams yra taikomi VAĮ 10 str. 5 d. 5–7 p. nustatyti reikalavimai, tarp kurių ir reikalavimas, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ nuostatos įtvirtina viešojo administravimo subjektams pareigą priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Be to, ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008-06-12 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-700/2008, 2009-04-02 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-422/2009; 2010-10-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1037/2010).

Nagrinėjamu atveju byloje ginčas kilo dėl Administracijos 2023-01-12 Sprendimo, kuriuo iš esmės buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjo 2022-08-29 Prašymą priimti atitinkamą administracinį sprendimą pagal pareiškėjo 2022-08-29 Prašyme suformuluotus prašymus. Iš atsakovei pateikto pareiškėjo 2022-08-29 Prašymo pirmojo ir antrojo reikalavimų, tiek iš Komisijai paduoto pareiškėjo skundo matoma, kad pareiškėjas iš esmės siekia, jog atsakovė atitinkamuose valstybės registruose pakeistų pareiškėjo ir jo sutuoktinės gyvenamosios vietos registracijos datą (duomenys neskelbtini) datą ir, atitinkamai, išmokėtų pareiškėjui vienkartinę pašalpą.

Pažymėtina, kad viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas dėl atsisakymo nagrinėti skundą (prašymą), atsisakymo tenkinti prašymą ar skundą, suteikti informaciją ir kt. yra laikytinas administraciniu sprendimu, kaip apibrėžta VAĮ 2 str. 5 d., t. y. administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto

valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.

Atkreiptinas dėmesys, kad atsakymas asmeniui, bet kuria forma (skundu ar prašymu) besikreipusiam į viešojo administravimo instituciją, turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Administraciniame sprendime turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos, nurodyta sprendimo apskundimo tvarka. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą (žr., pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014-12-18 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1440/14*). Nurodytos nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniam aktui keliamas motyvuotumo reikalavimas. Pažymėtina ir tai, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinoma ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (žr., pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017-11-08 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1833-442/2017*, *2018-07-19 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018*). Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisumą, nagrinėjančią tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016-12-22 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016*, *2017-07-28 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1096-858/2017*, *2018-04-18 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-871-525/2018*).

Minėta, kad Komisijos 2022-12-23 Sprendimu buvo panaikintas atsakovo 2022-09-12 Sprendimas. Administracinės bylos duomenys tvirtina, kad pareiškėjo 2022-08-29 Prašymo pirmasis ir antrasis reikalavimai buvo iš naujo išnagrinėti ir pareiškėjui pateiktas atsakymas, išdėstytas 2023-01-12 Sprendime, su kuriuo pareiškėjas nesutinka, motyvuodamas tuo, kad galimai buvo neteisingai įvesti jo ir jo šeimos duomenys, nes pareiškėjas su šeima atvyko į Lietuvą 2022-03-27 ir pateikė prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 str. 31 d., gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų tvarkymas yra valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija. Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo (toliau – GVDĮ) 2 str. 4 d. nurodyta, kad gyvenamosios vietos deklaravimas – gyvenamosios vietos adresą sudarančių ir kitų GVDĮ nustatytų duomenų pateikimas gyvenamosios vietos deklaravimo įstaigai. Deklaravimo įstaiga yra seniūnija arba savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu seniūnija ir kitas savivaldybės administracijos padalinys – savivaldybėse, kuriose yra įsteigtos seniūnijos, arba kitas savivaldybės administracijos padalinys – savivaldybėse, kuriose seniūnijos neįsteigtos, arba savivaldybių teritorijose, kurios nepriskirtos seniūnijoms (GVDĮ 10 str. 1 d. 1 p.). Prašymą ištaisyti neteisingus deklaravimo duomenis ar juos pakeisti nagrinėja ir sprendimą dėl deklaravimo duomenų taisymo ir keitimo priima deklaravimo įstaiga (GVDĮ 8 str. 2 d.).

Nagrinėjamam ginčui aktualios ir Asmenų įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo nuostatos. Šis aprašas reglamentuoja gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų – asmenų, kurie atitinka Lietuvos GVDĮ 6 str. 1 ir 2 d. nustatytus reikalavimus, – įtraukimo į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą tvarką, prašymų įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pildymą, pateikimą ir priėmimą, gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų duomenų teikimą, pažymų apie įtraukimą į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą išdavimą, įtraukimo į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą duomenų naikinimą, prašymų įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą saugojimo tvarką.

Lietuvos Respublikoje socialinės išmokos skiriamos ir mokamos vadovaujantis PSPNGĮ. Šis įstatymas, be kita ko, taikomas ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos

Respublikoje arba laikinoji apsauga (PSPNGĮ 1 str. 2 d. 4 p.). PSPNGĮ 20 str. 1 d. numato, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie GVDĮ nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administraciją, o asmenys, nedeklaravę gyvenamosios vietos ir neįtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, – į savivaldybės, kurios teritorijoje faktiškai gyvena, administraciją.

Tvarkos aprašas reglamentuoja socialinės pašalpos ir kompensacijų už išlaidas būsto šildymui, geriamajam vandeniui ir karštam vandeniui skyrimą ir teikimą, vykdant savarankiškąją savivaldybės funkciją, Ignalinos rajono savivaldybėje bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą arba užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veiksmų (duomenys neskelbtini), kuriems suteiktas prieglobstis arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, asmenims, nedeklaravusiems gyvenamosios vietos ir neįtrauktiems į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, ir bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, kurie Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje nuomojasi būstą. Tvarkos apraše, be kita ko, nustatyta, kad vienkartinė pašalpa skiriama vieną kartą užtikrinti minimalių poreikių patenkinimą užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veiksmų (duomenys neskelbtini), užsiregistravusiems Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos MIGRIS elektroninių migracijos paslaugų sistemoje, po 1 VRP dydį kiekvienam asmeniui, kai asmuo kreipiasi ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo užsiregistravimo MIGRIS, ir išmokama pašte arba į asmens nurodytą sąskaitą banke. Šiuo atveju buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktai nesurašomi ir prašymai vienkartinei pašalpai skirti Globos ir rūpybos komisijai svarstyti neteikiama (Tvarkos aprašo 33.5 pp.).

Nagrinėjamu atveju skundžiamo 2023-01-12 Sprendimo duomenys tvirtina, kad Savivaldybės administracija, atsižvelgdama į Komisijos 2022-12-23 Sprendimą, pakartotinai išnagrinėjo pareiškėjo 2022-08-29 Prašymą. Iš skundžiamo akto matoma, kad atsakovė atsisakymą pakeisti pareiškėjo registracijos duomenis ir išmokėti vienkartinę pašalpą pagrindė objektyviais duomenimis ir Tvarkos aprašo 33.5 pp. nuostatomis. Faktinės bylos aplinkybės patvirtino, kad 2022-03-27 pareiškėjui ir jo sutuoktinei Migracijos departamente buvo išduotos registracijos kortelės ir suteikta kolektyvinė laikinoji apsauga Lietuvoje; 2022-05-10 Migracijos departamentas priėmė sprendimą dėl leidimo gyventi Lietuvoje, o 2022-06-07 pareiškėjui buvo išduotas leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje ir suteiktas individualus laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje statusas; 2022-06-14, gavus pareiškėjo ir jo sutuoktinės prašymus, pareiškėjas su šeima buvo įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Ignalinos rajono savivaldybėje. Kaip jau minėta, Tvarkos aprašas, be kita ko, reglamentuoja socialinės pašalpos skyrimą užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veiksmų (duomenys neskelbtini), kuriems suteiktas prieglobstis arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, asmenims, nedeklaravusiems gyvenamosios vietos ir neįtrauktiems į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą. Tvarkos aprašo 33.5 pp. nustato vienkartinės pašalpos skyrimo užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veiksmų (duomenys neskelbtini), sąlygas, t. y. vienkartinė pašalpa skiriama vieną kartą užtikrinti minimalių poreikių patenkinimą užsieniečiams, pasitraukusiems iš (duomenys neskelbtini) dėl (duomenys neskelbtini) karinių veiksmų (duomenys neskelbtini), užsiregistravusiems Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos MIGRIS elektroninių migracijos paslaugų sistemoje, po 1 VRP dydį kiekvienam asmeniui, kai asmuo kreipiasi ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo užsiregistravimo MIGRIS. Bylos duomenys tvirtina, kad pareiškėjas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Ignalinos rajono savivaldybėje buvo įtrauktas 2022-06-14, o dėl vienkartinės pašalpos kreipėsi vėliau nei per 30 kalendorinių dienų nuo užsiregistravimo MIGRIS.

Įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes bei aktualias teisinio reglamentavimo nuostatas, Komisija sprendžia, kad atsakovė neturėjo teisinio pagrindo pakeisti pareiškėjo

gyvenamosios vietos registracijos datą (duomenys neskelbtini) datą ir, atitinkamai, išmokėti pareiškėjui vienkartinę pašalpą.

Sprendžiant dėl Administracijos 2023-01-12 Sprendimo atitikties VAI 10 str. 5 d., įvertinus nagrinėjamu aspektu aktualų teisinį reglamentavimą bei byloje nustatytas faktines aplinkybes, darytina išvada, kad skundžiamas administracinis sprendimas pagrįstas objektyviais duomenimis, jame nurodyti išsamūs faktiniai duomenys, teisinis reglamentavimas, jame aiškiai ir suprantamai nurodytos aplinkybės ir motyvai, kuriais vadovaujantis atsisakyta tenkinti pareiškėjo 2022-08-29 Prašymą, detalai nurodyta 2023-01-12 Sprendimo apskundimo tvarka. Komisija sprendžia, kad pareiškėjo skundžiamas atsakovės 2023-01-12 Sprendimas atitinka VAI 10 str. 5 d. administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, todėl panaikinti jį pareiškėjo skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo, pareiškėjo skundo reikalavimas panaikinti 2023-01-12 Sprendimą atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl įpareigojimo atlikti veiksmus

Kitu skundo reikalavimu pareiškėjas Komisijos prašo įpareigoti Administraciją skirti ir išmokėti pareiškėjui vienkartinę išmoką. Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 str. 2 d., Komisija nagrinėja skundus dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų, taip pat veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumo. Ši nuostata apibrėžia Komisijos kompetencijos ribas, todėl Komisija neturi teisinio pagrindo įpareigoti Administraciją atlikti pareiškėjo skunde prašomus veiksmus. Atsižvelgiant į tai, skundas taip pat atmestinas ir šioje dalyje dėl pareiškėjo reikalavimo įpareigoti atsakovę skirti pareiškėjui vienkartinę išmoką.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 str. 7 d., 19 str., 20 str. 1 d. 1 p. ir 22 str. Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo O. K. (O. K.), atstovaujamo advokato padėjėjos A. L., skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Bylos šalys turi teisę šį sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo apskusti Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Beata Labutytė

Asta Povilonienė